

Bilag 6.

SVEND FUNDER-NIELSEN

bilinspektør, civilingeniør

Århus, den 6. maj 1975.

Seler kan være dræbende.

Mens jeg plejede en forkølelse i sengen, hørte jeg radiotinget, hvor nogle folketingsmedlemmer drøftede selebrug.

Jeg var enig med det medlem, der tidligere havde været Falck-redder og således ikke var uden en vis erfaring med hensyn til trafikulykker.

Man kan anstændigvis ikke tvinge mennesker i selen, når det kan dokumenteres, at selebrug i nogle tilfælde kan virke skadelig, ja dræbende.

Statens bilinspektion i Århus har — for snart længe siden — på eget initiativ foretaget særlig undersøgelse af færdselsuheld med henblik på at konstatere, om undladelse af at bruge sele i visse tilfælde ville være til gunst for hændelsesforløbet, altså medføre mindre eventuelt ingen personskade, end hvis der havde været benyttet sele.

Undersøgelsen strakte sig over 248 uheldsbiler i den rækkefølge, som uheldene skete i. Der var ikke tale om en tendentiøs udvælgelse.

Af de 248 tilfælde kunne vi konstatere seks tilfælde, hvor personer havde reddet livet eller undgået svære kvæstelser ved ikke at være fastspændt i sele.

Jeg kan nævne et par typiske tilfælde:

En personbil kører op bagi og ind under ladet på en holdende lastbil. Umiddelbart før kollisionen opdagede såvel fører som forsædepassager faren. Føreren forsøgte at svinge uden om lastbilen, passageren dukkede sig og skred ned i bunden af vognen lige før lastbilens lad knuste vindspejl, forstolpe og tagets forkant, og ladet skød henover det sted, hvor passageren kort forinden havde haft sit hoved og sin overkrop.

Et andet ret typisk tilfælde er en bil, der med ret stor fart kører i grøften men standses brat af en overkørselsrampe d.v.s. en opfyldning af grøften. Herved kastedes føreren ud af vognen og landede blødt, mens vognen slog en saltomortale og landene så voldsomt på taget, at dette blev stødt helt ned i forsæderne.

At personerne slap godt fra det, er de selv i stand til at dokumentere. Om en fastspænding med sele ville have været lige så heldig kan man skønne over ved at se på fotografierne af køretøjs-skaderne.

Materialet blev sendt til justitsministeriets færdselssikkerhedsafdeling i håb om, at man derfra ville tilrettelægge en landsomfattende undersøgelse, således at man kunne få et bedre statistisk materiale til bedømmelse af spørgsmålet om seletvang.

Ærlig propaganda

Grundlaget for lovforslagets tvangsparagraf er Nordisk Trafiksikkerheds Råds rapport nr. to „Bilbelter“ fra 1973.

Denne rapport indeholder — så vidt jeg kan se — intet om de tilfælde, hvor bilisten redder sig ved ikke at være fastspændt i sele.

På rapportens side 37 nævnes nogle skader forårsaget af seler. For hofte- og diagonal-seler har man her oplevet nogle ret uhyggelige tilfælde, endog hvor brugeren har fået hovedet revet af, men disse seletyper godkendes i almindelighed ikke i Norden, hvor kun tre-punkts-selen er aktuel. Denne seletype kan — dog kun i ringe omfang — medføre skade på bæreren, især når selen ikke er spændt tilstrækkelig stramt.

Rapportens forfattere mener ikke, at man kan nå længere frem ad frivillighedens vej med hensyn til selebrug. Nu må der tvang og straf til.

Jeg mener imidlertid, at det en tid endnu må være muligt med en påvirkning gennem propaganda og information. Men den skal være ærlig, og den skal frem for alt ikke forsøge at skjule de minusser, der er ved selebrugen.

Hvis der hersker den opfattelse blandt nogle bilister, at selebrug i 20 pct. af uheldstilfældene er mere skadelig end gavnlig, og at den i 30 pct. af tilfældene er værdiløs, mens den kun i 50 pct. af tilfældene har en gavnlig virkning, kan man ikke forvente en